

Název prioritního směru výzkumu Pedagogické fakulty:

Hudebněhistoriografické, hudebněpedagogické a teoreticko-estetické sondy do hudební kultury a regionálních subkultur

Garanti:

doc. PhDr. Jiří Kusák, Ph.D., vedoucí katedry hudební výchovy

prof. PhDr. Karel Steinmetz, CSc., vedoucí Centra studií regionální hudební kultury

Zapojení akademici:

prof. PhDr. Karel Steinmetz, CSc., prof. PhDr. Jan Mazurek, CSc.,

doc. PhDr. Jiří Kusák, Ph.D., doc. PhDr. Veronika Ševčíková, Ph.D.,

doc. Mgr. Jan Spisar, Ph.D., PhDr. David Kozel, Ph.D., PhDr. Jaromír Zubíček, ArtD.,

Mgr. Věra Marhevská, Ph.D., MgA. Martin Kajzar, Ph.D.

Popis zaměření: Objektem prioritního směru výzkumu je hudební kultura a regionální subkultury, které jsou zkoumány ze tří vzájemně provázaných hledisek – hudebněhistoriografického, hudebněpedagogického a teoreticko-estetického. Bude realizován původní výzkum v oblasti hudební historiografie, hudební regionalistiky, hudební pedagogiky, hudební teorie a hudební estetiky prostřednictvím týmové spolupráce akademických pracovníků katedry hudební výchovy Pedagogické fakulty a Centra studií regionální hudební kultury. Ambicí prioritního směru výzkumu je generování monografií a vědeckých studií, uplatněných především v hodnocených databázích WoS a SCOPUS, výsledky výzkumu budou prezentovány také na národních a zahraničních konferencích.

V rámci prioritního směru výzkumu budou využívány metody muzikologické: metoda historicko-srovnávací, zahrnující konkrétnější metodu filologicko-historického studia pramenů, metodu kritického srovnávání příbuzných projevů, kulturně-historickou analýzu; dále metody hudebněpedagogické; metody související s hudební teorií a hudební estetikou: komplexní analýza hudebního díla, interpretační postupy hlubinné hermeneutiky, sémantická analýza, narativní analýza.

Zdůvodnění: Prioritní směr výzkumu kontinuálně navazuje na hudebněhistoriografické a hudebněpedagogické výzkumy v ostravském hudebně-kulturním prostoru a na katedře hudební výchovy v Ostravě od poloviny 20. století do současnosti (např. František Mít' a Hradil, Vladimír Gregor, Ivo Stolařík, Luděk Zenkl, Jan Mazurek, Karel Steinmetz ad.). V rámci prioritního směru výzkumu budou řešena reprezentativní a aktuální témata z hudební kultury a regionálních subkultur, která mají důsledky společenské a ekonomické v kontextu kulturního života. Prioritní směr výzkumu má atribut mezioborovosti z pohledu systematiky muzikologických disciplín. Naplnění prioritního směru výzkumu předpokládá intenzivní spolupráci s tuzemskými (např. Archiv města Ostravy, Ostravské muzeum, Slezské zemské muzeum, školská zařízení, knihovny) i zahraničními institucemi; dále také s vybranými externími spolupracovníky. Uvedený směr výzkumu úzce souvisí s koncepcí, realizací doktorského studijního oboru Hudební teorie a pedagogika a výstupy v podobě témat disertačních prací.

Příloha: Bližší obsahová charakteristika prioritního směru výzkumu PdF *Hudebněhistoriografické, hudebněpedagogické a teoreticko-estetické sondy do hudební kultury a regionálních subkultur*

1. Hudebněhistoriografické sondy

Hudebnost kantorů rakouského Slezska v 18. a 19. století, vliv písňového folkloru na tvorbu zdejších skladatelů v minulosti i současnosti, hudební kultura Poláků, Němců i jiných etnik žijících v nedávné minulosti na severní Moravě a ve Slezsku (Karel Steinmetz); život a dílo ostravských hudebníků (Jan Mazurek); dějiny české / německé všeobecné a odborné hudební výchovy a hudebních lidovýchovných aktivit v Ostravě v letech 1890-1945, hudebněvýchovná literatura v období do roku 1918, 1918-1938 a 1939-1945, hudební a taneční folklorismus v Ostravě v minulosti i přítomnosti (Jiří Kusák); česká hudební výchova v období meziválečném a protektorátním, reformní tendence v meziválečné české hudební výchově (Jiří Kusák, Jan Mazurek); hudebněhistorická bádání v oblasti sborového zpěvu – osobnosti, trendy (Jan Spisar); významné pěvecké osobnosti provázané historicky s územím dnešního Česka a Slovenska s výrazným zahraničním přesahem, současné trendy světových operních divadel (Martin Kajzar).

2. Hudebněpedagogické sondy

Sondy do oblasti historie didaktiky / metodiky hudební výchovy jako inspiračního zdroje pro současnou hudebněvýchovnou praxi (Jiří Kusák), dějiny a poslech hudby s důrazem na hudbu a kulturu 20. století a na hudbu nonartificiální, zejména na vztah hudby a filmu, hudebněpedagogické výzkumy průřezového, komparativního, terénního, dílčího i komplexního charakteru, film jako prostředek popularizace hudby a školní výuky dějin hudby, specifika romské hudební kultury a hudebněpedagogické práce s romskými dětmi, muzikálový projekt jako prostředek seberealizace nadaných gymnaziálních studentů (Veronika Ševčíková); specifický pedagogický styl jako identifikátor vysoké formy oborové odbornosti pedagoga, tzv. pedagogického mistrovství (Veronika Ševčíková, Jiří Kusák); soudobé sborové skladby a dramaturgie středoškolských pěveckých sborů, moderní didaktické metody, nové a netradiční přístupy podporující progresivní principy studia sborových partitur (Jan Spisar), tvorba tzv. SENPER profilu učitele - sbormistra („sensory“ - smyslový a „personality“ - osobnostní), zahrnující hlasovou, sluchovou, instrumentální, dirigentskou, osobnostní vyzrálou studenta jako komplexu, srovnání stávajících a návrh možností nových přístupů k rozezpívání ve sboru, zejména s ohledem na efektivitu rozezpívání a vlivu zapojení pohybové složky do jednotlivých částí rozezpívání (Věra Marhevska); hra na klavír včetně tvorby klavírních doprovodů, klavírní improvizace a problematika hry sborových / orchestrálních partitur s didaktickým přesahem, současné trendy vyučování žáků na základních uměleckých školách v hudebním oboru (Jaromír Zubíček).

3. Teoreticko-estetické sondy

První oblast výzkumu představuje aplikace teorie archetypů a ústředních pojmů hlubinné psychologie v muzikologii, resp. v hudební teorii a hudební estetice (archetyp a symbol) v hudbě jako interpretační kategorie. Dosahy zkoumání možností uplatnění pojmu archetyp v hudbě směřují také k interpretaci pohybu a proměn hudebních kultur jako globálního celku s vnitřní dynamikou a svébytnými procesy. Druhá oblast výzkumu je zaměřena na hudební naratologii, narativní analýzu hudebního diskurzu především hudby 20. století. Hudební struktura je chápána jako specifický narativ, zkoumány jsou různé narativní strategie při interpretaci hudby (David Kozel).

Interpretační aspekty německé opery (Wagner, Strauss ad.), specifická estetika filozofie související s německou operou (Martin Kajzar).

V Ostravě 18. 5. 2018

doc. PhDr. Jiří Kusák, Ph.D.
vedoucí katedry hudební výchovy